

Suomen Rehtorit ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
www.surefire.fi

Opetushallitus

Asia: Lausuntopyyntö aiheesta Perusopetuksen oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi: päättöarvioinnin kriteeriluonnokset

Viite: Lausuntopyyntö 28.8.2020, OPH-3170-2020

Suomen Rehtorit ry kiittää mahdollisuudesta lausua Perusopetuksen oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnista.

Aluksi Suomen Rehtorit ry haluaa todeta pitävänsä erittäin hyvänä, että päättöarvioinnin kriteereitä tarkennetaan. Uudistus on erittäin merkittävä oppilaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta toisen asteen opintoihin pyrittäessä.

Arvioinnin tarkentaminen yhtenäistää koulujen arviointikulttuureita ja selkeyttää toimintaperiaatteita, mikä tukee johtamisen näkökulmasta yhdenvertaisen päättöarvioinnin toteuttamista ja vertailtavuutta. Se, millaiset tavoitteet eri arvosanoille asetetaan, antaa myös laajemman kuvan siitä, mitä suomalaisten oppilaiden halutaan osaavan perusopetuksen päättövaiheessa. Arvioinnilla tulee ottaa kantaa keskeiseen osaamiseen.

Suomen Rehtorit ry pitää kannatettavana, että opetuksen tavoitteista on johdettu oppilaille selkeämmät oppimisen tavoitteet oppimäärän päättyessä.

Osaamisen tason määrittävissä arviointikriteereissä tulee ottaa huomioon, että ne ovat konkreettisesti arvioitavissa olevia, koska perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan *opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen*. Tässä on onnistuttu pääosin eri oppiaineissa. Sen sijaan arvosanan 5 kriteeristöä vertailtaessa eri oppiaineiden kesken vaatimustasoissa on eroja. Jotta oppilas kykenee opiskelemaan toiseen asteen opinnoissa, tulee hyväksytyin arvosanan perusopetuksen päättyessä olla riittävä jatko-opinnoista suoriutumiseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan *arvioinnin tulee edistää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta*. Suomen Rehtorit ry pitää erittäin tärkeänä, että kriteerit on kirjoitettu eri oppiaineissa mahdollisimman samankaltaisesti ja helposti ymmärrettävästi. Useimmissa oppiaineissa tässä on onnistuttu uudistuksessa. Johtamisen näkökulmasta sillä, että opettajat, oppilaat ja huoltajat tietävät, mitä oppilaan osaamiselta edellytetään, on suuri merkitys. Tämä vaikuttaa myös siihen, että kriteereitä sovelletaan mahdollisimman yhdenmukaisesti.

Suomen Rehtorit ry kantaa kuitenkin huolta arvioitavien tavoitteiden määrästä suhteessa opetettavan oppiaineen vuosiviikkotuntimäärään. Uudistuksessa on selkeästi paneuduttu asiaan, mutta tämä vaatii kokonaistarkastelua. Tehtävä on haasteellinen, koska samanaikaisesti kriteeristön on kuitenkin oltava riittävän laaja ja yksiselitteinen.

Oppilas oppii ja soveltaa asioita myös muualla kuin oman oppiaineensa oppitunneilla. Lisäksi perusopetuksen toimintakulttuuriin ja perusopetuksen yhtenäisyyteen kuuluvat opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet. Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä, että osana päättöarvioinnin kriteerien toimeenpanon koulutusta ja ohjausta Opetushallitus ottaa tämän näkökulman arvioinnista esille sellaisissa tilanteissa, kun kyse ei ole opetusjärjestelyistä. Myös työskentelyn arviointi osana oppiaineen arviointia vaatii ohjausta. Koulutusta tulee suunnata myös rehtoreille.

Kokonaisuutena uudistus on erittäin tervetullut ja onnistunut.

Suomen Rehtorit ry pitää hyvänä, että Opetushallitus jatkaa arvioinnin kehittämistyötä laatimalla osaamisen kuvaukset eli arviointikriteerit myös 6. vuosiluokan päätteeksi arvosanoille 5, 7 ja 9 jo olemassa olevan arvosanan 8 lisäksi.

Antti Ikonen
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry